

«ΚΟΜΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΦΡΟΝΩΝ» 1920-1936

Αρχηγός ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Στις 29 Ιανουαρίου 1941, ημέρα Τετάρτη, στις 6 το πρωί απεδέμησε εις Κύριον ο Ιωάννης Μεταξάς. Φέτος συμπληρώνονται 80 χρόνια από τον θάνατο του Εθνικού Κυβερνήτη, που όπως λέει ο Γεώργιος Βλάχος σε άρθρο του, «αφού επί δεκαέξη έτη αγωνίσθη εναντίον ημών των Ελλήνων εις μάτην δια να χρησιμεύσει εις την Ελλάδα, εις μεν τέσσερα έτη κατώρθωσε να την αναπλάση εις δε μίαν ώρα να την έσωσεν».

Πως ξεκίνησε όμως και ολοκληρώθηκε η διαδρομή του Ιωάννη Μεταξά στην πολιτική, από τον Νοέμβριο του 1920 μέχρι το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου 1936; Τι συνέβη σε αυτά τα δεκαέξη έτη που αναφέρει ο Γ. Βλάχος; Με τι αρχές και αξίες πάλαιψε; Εχει μείνει άγνωστη στο ευρύ κοινό η σημαντική παρουσία του σε πολλά εθνικά, πολιτικά, συνταγματικά και πολιτειακά θέματα, ίσως λόγω του ότι η εποχή 1936-1940 πήρε την πρώτη θέση στην ιστορία και ιστοριογραφία.

Η απάντηση μοιάζει απλή. Στο διάστημα των 16 ετών, κατά το οποίο αγωνίστηκε ως πολιτικός με την δημιουργία του Κόμματος των Ελευθεροφρόνων βρέθηκε αντιμέτωπος με 33 Κυβερνήσεις, κινήματα και επαναστάσεις, δικτατορίες που κάποιες δεν κατέληξαν με επιτυχία, σε

κάποιες επανέφερε εκείνος την ομαλότητα, και τρία δημοψηφίσματα στα οποία πήρε μέρος ως Βασιλόφρων αλλά όταν ο λαός απεφάσισε διαφορετικά ακολούθησε την γνώμη του λαού και αντίστοιχα πολιτεύτηκε.

Ανάμεσα στα χρόνια αυτά το τραγικότερο γεγονός, η καταστροφή 30 αιώνων ελληνισμού ! η αποτυχία της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η δίκη των 8 και η εκτέλεση των έξη. Ακολουθούν και άλλες εκτελέσεις στρατιωτικών και πολιτικών προσώπων, όπως του Ίωνος Δραγούμη, αποτάξεις αξιωματικών, εκφοβισμοί και απειλές, όλα έγιναν εν ονόματι της δημοκρατίας! Αν θέλουμε να πούμε ότι αιτία για τόσο κακό ήταν η τρομακτική καταστροφή της Εκστρατείας, ας θυμηθούμε ότι η παρεκτροπή από το Σύνταγμα και οι συνταγματικές ανωμαλίες είχαν αρχίσει ήδη το 1915 έως το 1920, όταν στο διάστημα αυτό προέκυψαν άλλες 11 κυβερνήσεις. Συνολικά 1915-1936 = 44 Κυβερνήσεις σε 11 χρόνια!

Στα 16 χρόνια πολιτικής παρουσίας του, ο Μεταξάς αγωνίστηκε και πάλεψε, σε εκλογικές αναμετρήσεις, με άρθρα στις εφημερίδες, περιοδικές ανά την Ελλάδα, με κοινοβουλευτικές δημηγορίες, με απειλές, συκοφαντίες, αγνωμοσύνη και προσωπικές προσβολές. Σήμερα 89 χρόνια μετά και από στόματα Ακαδημαϊκών έχουν ακουστεί χυδαία ψεύδη και ανιστόρητες καταστάσεις για πράγματα που αποδεικνύονται με ντοκουμέντα.

Σε όλα αυτά κράτησε τις αρχές του με ψυχραιμία και αυτό έλεγχο, την δική του λογική χωρίς να βασίζεται στην υποστήριξη ξένων δυνάμεων, με τα πενιχρά οικονομικά του, με αγάπη όμως σε αυτό που οραματιζόταν. Μία καλύτερη Ελλάδα και ελεύθερους τους πολίτες της. Τακτικά παρατηρούμε στο Ημερολόγιο του την απογοήτευσή του, πολλές φορές σκέφτηκε να τα παρατήσει όλα και να σταματήσει τον αγώνα απολύτως απογοητευμένος από τα αποτελέσματα των προσπαθειών του. Αλλά κάτι μέσα του τον ωθούσε να συνεχίζει απτόητος. Με ένα σύνθημα : Πάντα Εμπρός !

Ο σημερινός κόσμος ελάχιστα γνωρίζει τα σχετικά με την ταραγμένη αυτή εποχή της Ελλάδος και την συμβολή του Μεταξά ως πολιτικού και δη αρχηγού κόμματος, στην προσπάθεια του ώστε να συμβάλει στην ομαλοποίηση στην εκάστοτε έκκρυθμη κατάσταση και φυσικά ανάλογα με την ισχύ που διάθετε, επιλέγοντας πάντα αφ' ενός την τήρηση

των νόμων και του Συντάγματος αφ' ετέρου προστατεύοντας την ελεύθερη βούληση των πολιτών. Άγνωστη παραμένει και η δημιουργική εποχή του ως Υπουργός Συγκοινωνιών 1926-28. Ας δούμε όμως πως άρχισε αυτόν τον αγώνα.

Ο Ιωάννης Μεταξάς βρίσκεται στην εξορία όταν ο στρατός αποβιβάζεται στην Σμύρνη στις 2 Μαΐου του 1919. Είναι στην Σικελία στο Κάλλιاري μόνος ενώ η σύζυγος του και τα δύο κοριτσάκια τους 6 και 7 ετών εξακολουθούν να είναι κρατούμενοι των Γάλλων στην Κορσική. Μαζί του είναι και ο Δημήτριος Γούναρης, όταν ένα βράδυ μαθαίνουν από τις εφημερίδες την απόβαση του Ελληνικού Στρατού στην Σμύρνη.

5/18 Μαΐου 1919, Το βράδυ οι εφημερίδες: Οι Έλληνες κατέλαβον την Σμύρνη! Στρατιωτική κατοχή. Βεβαιότης ότι θα την λάβη. Ετελείωσε! Ημείς ηττήθημεν οριστικώς, πολιτικώς, αλλά ας μεγαλυθώ η Ελλάς, και ας ευδαιμονήσῃ, όπως αυτή νομίζει καλλίτερον. Ημείς θα ζήσωμεν εν εξορία φυγάδες, πτωχοί, καταδικώμενοι...

Το «καταδικώμενοι» δεν είναι υπερβολή, στον ιταλικό τύπο αναφέρεται ότι πρόκειται να ζητήσει η Ελλάδα την έκδοση τους, και πιθανότα εκτέλεση, όμως η φήμη αυτή τελικά διαψεύδεται. 3/16 Αυγούστου 1919. Ελησμόνησα να σημειώσω, εχαρίσθη η ζωή των τεσσάρων φίλων μας υπό Βενιζέλου τη επεμβάσει του Πάππα.

«Εξόριστος καταδικώμενος αιχμάλωτος Πως θα ημπορέσω να ελευθερωθώ δώθεν»; Αγωνιά.

Λαμβάνει γράμμα από τον Γεώργιο Πεσμαζόγλου στις 5/18 Μαΐου 1920 ότι είναι ελεύθεροι. Όμως η ιδέα να σχηματίσει πολιτική κίνηση είχε ήδη εγκατασταθεί στην σκέψη του.

Η Μικρασιατική Εκστρατεία βρίσκεται σε εξέλιξη όταν ο Βενιζέλος προκηρύσσει εκλογές για τις 25 Οκτωβρίου 1920. Όμως μεσολαβεί ο θάνατος του Βασιλιά Αλεξάνδρου από δάγκωμα πιθήκου (στις 12 Οκτωβρίου του 1920) και έτσι τελικά οι εκλογές γίνονται την 1^η Νοεμβρίου του 1920. Η Ηνωμένη Αντιπολίτευση είναι νικήτρια ενώ ο «Βενιζέλος δεν εκλέγεται ούτε βουλευτής. Η Κυβέρνηση που σχημάτισε ο Δημήτριος Ράλλης, διενήργησε το Ελληνικό Δημοψήφισμα του 1920 για την επαναφορά του Κωνσταντίνου, που είχε εξοριστεί τον Ιούνιο του 1917.

Ο Μεταξάς αναγνωρίζει αμέσως την αδυναμία της Κυβέρνησης να ανταπεξέλθει στην δύσκολη καμπή του αγώνα. Σημειώνει «Νομίζω ότι ο Γούναρης δεν εμπορεί να εξακολουθήσει την εξωτερική πολιτική της σήμερα ούτε να σώσει εσωτερικώς το Κράτος. Είναι άνευ σθένους, άνευ αυτοβουλίας, άνευ αποφασιστικότητας ...» Σε άλλο σημείο «Καταστροφή του Βράγγελ, συνένωσις Κεμάλ – Μπολσεβίκων. Πως θα ανταπεξέλθουν οι κυβερνήται της Ελλάδος; Συζητούμεν με Λέλαν. Θα με θυμηθούν και εμέ μίαν ημέρα».

Τον καλεί ο Γούναρης που έχει εκλεγεί και αμέσως ο Μεταξάς επιστρέφει από την Φλωρεντία όπου έχει οικογενειακά εγκατασταθεί στην Ελλάδα 8/21 Νοεμβρίου 1920 αλλά όταν τον συναντά ο Γούναρης δεν ζητά να τον χρησιμοποιήσει στην κυβέρνηση Δ.Ράλλη που μετέχει.

Τότε στις 26 Νοεμβρίου 1920, ο Μεταξάς αρχίζει συζητήσεις με συμπολίτες δια ζήτημα πολιτικού συλλόγου. Την σκέψη του να πολιτευτεί την διατυπώνει τον Μάρτιο του 1921 συγκεντρώνοντας ομάδα φίλων την ονομαζόμενη «Ομάδα Μεταρρυθμιστών». Στις 12 Μαρτίου 1921, σημειώνει «Βράδυ πρώτη συνέλευσις Διοικητικού Συμβουλίου Μεταρρυθμιστών». Αυτή είναι και η εποχή που γίνεται και η γνωστή πρόταση που του κάνουν οι Γούναρης, Στράτος, Πρωτοπαπαδάκης, Εξαδάκτυλος για συμμετοχή του στην Εκστρατεία που την απορρίπτει όχι την μετάβασή τους το μέτωπο αλλά την αρχηγία του στατού σε σχέδιο που ο ίδιος με πολλούς τρόπους έχει απορρίψει. (Το κεφάλαιο αυτό θα αναρτηθεί προσεχώς).

Έχοντας ο ίδιος υποστεί την εξορία και την στέρηση της ελευθερίας του σημειώνει τον Απρίλιο του 1922 «Εξουσία μόνο δια λαϊκής εμπιστοσύνης». Όταν οι φίλοι του τον προτρέπουν να αναμειχθεί σημειώνει: «Εξουσία μόνο δια της λαϊκής ψήφου». «Θεωρώ πολιτικήν ελευθερίαν ως ύψιστον αγαθόν». Καθημερινά όμως δέχεται απειλές για την ζωή του δεν διστάζει. «Είμαι αποφασισμένος να αποθάνω υπέρ της ελευθερίας του λαού». Όμως έχει καταλήξει σε κάποια

συμπεράσματα μετά την όλη πορεία της ζωής του για το ποιός είναι ο Έλληνας. «Ο λαός είναι μέγας, πράγματι αλλά η άρχουσα τάξη είναι για μούτζωμα»

Η καταστροφή επιτελείται τον Αυγουστο του 1922 και ακολουθεί η Επανάσταση Πλαστήρα Γονάτα Φωκά, στις 11/9/1922. Η επικράτηση της Επανάστασης τρομοκρατεί τον βασιλικό κόσμο. Όλοι σιωπούν. Ο Μεταξάς παίρνει θέση παρά τις απειλές για την ζωή του, και φυσικά για την εκτέλεση των έξι με επιστολή και αντιρήσεις ως και συστάσεις προς τον Πρωθυπουργό Κροκιδά.

Το Πολιτικό πρόγραμμα του Κόμματος των Ελευθεροφρόνων, αναγγέλθηκε στην εφημερίδα «**Νέα Ημέρα**» της 13^{ης} **Οκτωβρίου 1922**». Είναι όλο καταχωρημένο στο Παράρτημα του Ημερολογίου τόμος 3^{ος}. Βρίσκεται δε ολόκληρο στο Ημερολόγιο του, στο Παράρτημα του τρίτου τόμου 1921-1932. Όπως και στην εφημερίδα «Νέα Ημέρα».

Στην εισαγωγή του προγράμματος του κόμματος των Ελευθεροφρόνων σημειώνει.

«Η βαθιά και γενική συναίσθησις ότι μετά τας εκλογάς του Νοεμβρίου 1920 κυβερνήσαντες διεχειρίσθησαν την εξουσίαν κατά τρόπον αποτελούντα παραβίασιν της δια των εκλογών εκείνων κεδηλωθείσης λαϊκής θελήσεως, αφ' ετέρου η γενική πεποίθησις ότι το προ των εκλογών του Νοεμβρίου επικρατήσαν ανελεύθερον πολιτικόν καθεστώς ήτο και είναι εις τελείαν αντίφασιν προς τας ανάγκας και τους πόθους της ελευθέρας ελληνικής ψυχής, και τέλος η ανάγκη του να προστατευθούν τα συμφέροντα και να προαχθή η ευημερία των από πολλού εγκαταλειφθεισών εις την τύχην των λαϊκών τάξεων, προέκλεσαν την συγκρότησιν του πολιτικού κόμματος, της οποίας συγκροτήσεως η απαρχή εγένετο από του Οκτωβρίου του παρλεθόντος έτους (1921).

Οι εφημερίδες που φιλοξενούν τα άρθρα του και ανάλογα με την εποχή είναι οι εξής:; Η Νέα Ημέρα, Χρονικά, Πολιτεία, Ο Χρόνος, Ταχυδρόμος Θεσσαλονίκης, Η Καθημερινή, Το Ελεύθερον Βήμα, Matin Παρισίων πιθανότατα και άλλες. Σε αυτές θα πρέπει να προστεθούν οι τοπικές εφημερίδες που δημοσιεύουν ή αναδημοσιεύουν τα άρθρα του κατά τις περιόδους που κάνει ανά την Ελλάδα, ως Αρχηγός του Κόμματος Ελευθεροφρόνων.

ΥΓ. Τα ντοκουμέντα σχετικά με το Κόμμα των Ελευθεροφρόνων είναι ελάχιστα. Θερμή παράκληση προς τους αναγνώστες αν έχετε κάποια ντοκουμέντα ιστορικοί και συλλέκτες ή απόγονοι των οικογενειών που πολιτεύτηκαν με το Κόμμα των Ελευθεροφρόνων 1922-1936, θα αποτελέσουν πολυτιμη προσφορά οι αναφορές σας ή ότι μου στείλετε ηλεκτρονικά.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων, Ιωάννα Φωκά-Μεταξά. (ioanna.phoca@gmail.com)

«ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» τρίτος τόμος 1921-1932, σελ.-778-782

<http://www.ioannismetaxas.gr/Komma%20Eleftherofronon.pdf>

Ακολουθεί «Κατάλογος πρωθυπουργών της Ελλάδας 4 Νοεμβρίου 1920 – 1941»

και 4 Εφημερίδες «ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ» 12,13,14,15, Οκτ 1922 (ψηφιακό αρχείο εφημερίδων Βουλής Ελλήνων)

1. ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ 12 ΟΚΤ 1922 ΙΜ τομ ΙΙΙ σελ 777 - ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΕΤΑΞΑ - ΝΕΟ ΚΟΜΜΑ
2. ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ 13 ΟΚΤ 1922 - ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΦΡΟΝΩΝ - ΙΜ τομ ΙΙΙ σελ 778
3. ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ 14 ΟΚΤ 1922 - ΙΜ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
4. ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ 15 ΟΚΤ 1922 - ΙΜ ΠΕΡΙ ΑΠΟΖΗΜΗΜΙΩΣΕΩΣ ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ

Βασίλειον της Ελλάδος – Α΄ Βασιλευόμενη Δημοκρατία (1920-1924)

Όνομα	Διάρκεια	Κυβέρνηση	Σημειώσεις
Δημήτριος Ράλλης (1844-1921)	 4 Νοεμβρίου 1920 – 24 Ιανουαρίου 1921	Κυβέρνηση Δημητρίου Ράλλη 1920	Ελληνικές βουλευτικές εκλογές 1920
Νικόλαος Καλογερόπουλος (1853-1927)	 24 Ιανουαρίου 1921 – 26 Μαρτίου 1921	Κυβέρνηση Νικολάου Καλογεροπουλου	
Δημήτριος Γούναρης (1866-1922)	 26 Μαρτίου 1921 – 2 Μαρτίου 1922	Κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη 1921	
Δημήτριος Γούναρης (1866-1922)	 2 Μαρτίου 1922 – 3 Μαΐου 1922	Κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη 1922	
Νικόλαος Στράτος (1872-1922)	 3 Μαΐου 1922 – 9 Μαΐου 1922	Κυβέρνηση Νικολάου Στράτου	
Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης (1860-1922)	 9 Μαΐου 1922 – 28 Αυγούστου 1922	Κυβέρνηση Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη 1922	
Νικόλαος Τριανταφυλλάκος (1855-1939)	 28 Αυγούστου 1922 – 16 Σεπτεμβρίου 1922	Κυβέρνηση Νικολάου Τριανταφυλλάκου	

Αναστάσιος Χαραλάμπης (1862-1949)		16 Σεπτεμβρίου 1922 – 17 Σεπτεμβρίου 1922	Κυβέρνηση Αναστασίου Χαραλάμπη	Διορισμένη από το Κίνημα της 11ης Σεπτεμβρίου 1922
Σωτήριος Κροκιδάς (1852-1924)		17 Σεπτεμβρίου 1922 – 14 Νοεμβρίου 1922	Κυβέρνηση Σωτηρίου Κροκιδά	Διορίστηκε από τους κινηματίες της 11ης Σεπτεμβρίου 1922
Στυλιανός Γονατάς (1876-1966)		14 Νοεμβρίου 1922 – 11 Ιανουαρίου 1924	Κυβέρνηση Στυλιανού Γονατά	ως αρχηγός των κινηματίων της 11ης Σεπτεμβρίου 1922 και Ελληνικές βουλευτικές εκλογές 1923 . Στις 10/11/1922 (π.ημερ.) παραιτήθηκε ο Κροκιδάς γιατί διαφώνησε με την επικείμενη εκτέλεση των Έξι και ανέλαβε ο εκ των αρχηγών της Επανάστασης Στ. Γονατάς (14/11 (π.η.))
Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936)		11 Ιανουαρίου 1924 – 6 Φεβρουαρίου 1924	Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου 1924	Στις 2/1 ο Πλαστήρας κατέθεσε στην Εθνοσυνέλευση την εξουσία και παραιτήθηκε η κυβέρνηση Γονατά και στις 11/1 ορκίστηκε ο Βενιζέλος.
Γεώργιος Καφανιάρης (1873-1946)		6 Φεβρουαρίου 1924 – 12 Μαρτίου 1924	Κυβέρνηση Γεωργίου Καφανιάρη	

Β' Ελληνική Δημοκρατία (1924-1935)

Όνομα	Διάρκεια	Κόμμα	Κυβέρνηση	Σημειώσεις
Αλέξανδρος Παπαναστασίου (1876-1936)		12 Μαρτίου 1924 – 24 Ιουλίου 1924	Κυβέρνηση Αλεξάνδρου Παπαναστασίου	Στις 25 Μαρτίου 1924 με Ψήφισμα της Δ' Συντακτικής Συνέλευσης κηρύσσεται έκπτωτη η βασιλική Δυναστεία, εγκαθιδρύεται η αβασίλευτη Δημοκρατία και προκηρύσσεται δημοψήφισμα. Δημοψήφισμα του 1924

Θεμιστοκλής Σοφούλης (1860-1949)		24 Ιουλίου 1924 – 7 Οκτωβρίου 1924		Κυβέρνηση Θεμιστοκλή Σοφούλη	
Ανδρέας Μιχαλακόπουλος (1876-1938)		7 Οκτωβρίου 1924 – 26 Ιουνίου 1925		Κυβέρνηση Ανδρέα Μιχαλακόπουλου	
Θεόδωρος Πάγκαλος (1878-1952)		26 Ιουνίου 1925 – 19 Ιουλίου 1926		Κυβέρνηση Θεόδωρου Πάγκαλου	Δικτατορία του Παγκάλου μετά τις 4 Ιανουαρίου 1926
Αθανάσιος Ευταξίας (1849-1931)		19 Ιουλίου 1926 – 23 Αυγούστου 1926		Κυβέρνηση Αθανασίου Ευταξία	
Γεώργιος Κονδύλης (1879-1936)		26 Αυγούστου 1926 – 4 Δεκεμβρίου 1926		Κυβέρνηση Γεωργίου Κονδύλη	Ελληνικές βουλευτικές εκλογές 1926
Αλέξανδρος Ζαΐμης (1855-1936)		4 Δεκεμβρίου 1926 – 17 Αυγούστου 1927		Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη 1926	
		17 Αυγούστου 1927 – 8 Φεβρουαρίου 1928		Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη 1927	
		8 Φεβρουαρίου 1928 – 4 Ιουλίου 1928		Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη 1928	
Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936)		4 Ιουλίου 1928 – 7 Ιουνίου 1929		Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου 1928	Ελληνικές βουλευτικές εκλογές 1928
		7 Ιουνίου 1929 – 16 Δεκεμβρίου 1929		Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου Ιουνίου 1929	
		16 Δεκεμβρίου 1929 – 26 Μαΐου 1932		Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου Δεκεμβρίου 1929	4η πτώχευση της Ελλάδας
Αλέξανδρος Παπαναστασίου (1876-1936)		26 Μαΐου 1932 – 5 Ιουνίου 1932		Κυβέρνηση Αλέξανδρου Παπαναστασίου	

Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936)		5 Ιουνίου 1932 – 3 Νοεμβρίου 1932		Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου 1932	Ελληνικές Βουλευτικές εκλογές 1932.
Παναγής Τσαλδάρης (1868-1936)		4 Νοεμβρίου 1932 – 16 Ιανουαρίου 1933		Κυβέρνηση Παναγή Τσαλδάρη 1932	
Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936)		16 Ιανουαρίου 1933 – 6 Μαρτίου 1933		Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου 1933	Ελληνικές Βουλευτικές εκλογές 1933
Αλέξανδρος Οθωναίος (1879-1970)		6 Μαρτίου 1933 – 10 Μαρτίου 1933		Κυβέρνηση Αλέξανδρου Οθωναίου	
Παναγής Τσαλδάρης (1868-1936)		10 Μαρτίου 1933 – 10 Οκτωβρίου 1935		Κυβέρνηση Παναγή Τσαλδάρη 1933	Ελληνικές Βουλευτικές εκλογές 1935

Παλινόρθωση της μοναρχίας – Δικτατορία (1935-1941)

Όνομα	Διάρκεια	Κυβέρνηση	Σημειώσεις
Γεώργιος Κονδύλης (1879-1936)	 10 Οκτωβρίου 1935 – 30 Νοεμβρίου 1935	Κυβέρνηση Γεωργίου Κονδύλη	Πραξικόπημα Επαναστατικής Επιτροπής (Παπάγος, Οικονόμου, Ρέππας) και υπόδειξη νέας κυβέρνησης, που ορκίζεται ενώπιον της Ε΄ Συντακτικής Συνέλευσης. Με Ψήφισμα της τελευταίας καταργείται η αβασίλευτη Δημοκρατία και προκηρύσσεται δημοψήφισμα. Δημοψήφισμα του 1935
Κωνσταντίνος Δεμεριτζής (1876-1936)	 30 Νοεμβρίου 1935 – 13 Απριλίου 1936	Κυβέρνηση Κωνσταντίνου Δεμεριτζή	Διορισμός του Κ. Δεμεριτζή από τον Βασιλέα Γεώργιο Β΄ για τη διεξαγωγή εκλογών, ύστερα από την επιστροφή του τελευταίου στη χώρα και την παραίτηση της κυβέρνησης Κονδύλη. Ελληνικές βουλευτικές εκλογές 1936.
Ιωάννης Μεταξάς (1871-1941)	 13 Απριλίου 1936 – 29 Ιανουαρίου 1941	Κυβέρνηση Ιωάννη Μεταξά	Διορισμός ύστερα από τον θάνατο του Κ. Δεμεριτζή. Στις 4 Αυγούστου 1936 εγκαθιδρύει δικτατορία με τη συγκατάθεση του Βασιλέα Γεωργίου Β΄.

<p>Αλέξανδρος Κορυζής (1885-1941)</p>		<p>29 Ιανουαρίου 1941 – 18 Απριλίου 1941</p>	<p>Κυβέρνηση Αλέξανδρου Κορυζή</p>	<p>Διορισμός ύστερα από τον θάνατο του Ι. Μεταξά.</p>
<p>Εμμανουήλ Τσουδερός (1882-1956)</p>		<p>21 Απριλίου 1941 – 23 Μαΐου 1941</p>	<p>Κυβέρνηση Εμμανουήλ Τσουδερού</p>	<p>Με έδρα αρχικά την Αθήνα και, μετά τις 23 Απριλίου, τα Χανιά.</p>

Πηγή: Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CF%80%CF%81%CF%89%CE%B8%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CF%8E%CE%BD_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82

ΚΑΙΣΕΡ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ
ΑΝΑΣΤ. Ο ΑΔΕΛΦ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ
ΕΤΟΣ ΙΑΡΥΣΕΩΣ 1838
ΑΡΙΘ. 2483

ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡΙΘ. 4
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 1-74
ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ Α. 30

ΑΘΗΝΑΙ, ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1922

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΟΠΟΙΑ Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΚΟΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Μετά τινά χρόνους, άγνωστον όμως πόσον, ως έλλοιόμεν ούθ όρθωθην, καλείται εκ νέου ό Έλληνας λαός να άποφασίσει επί των ύψιστων ζητημάτων των σχετιζομένων με την τύχην και το μέλλον του Έθνους. Είνε άναγκασμένοι την στιγμήν καθ' ην ούθ όρθωθί ή ζή-

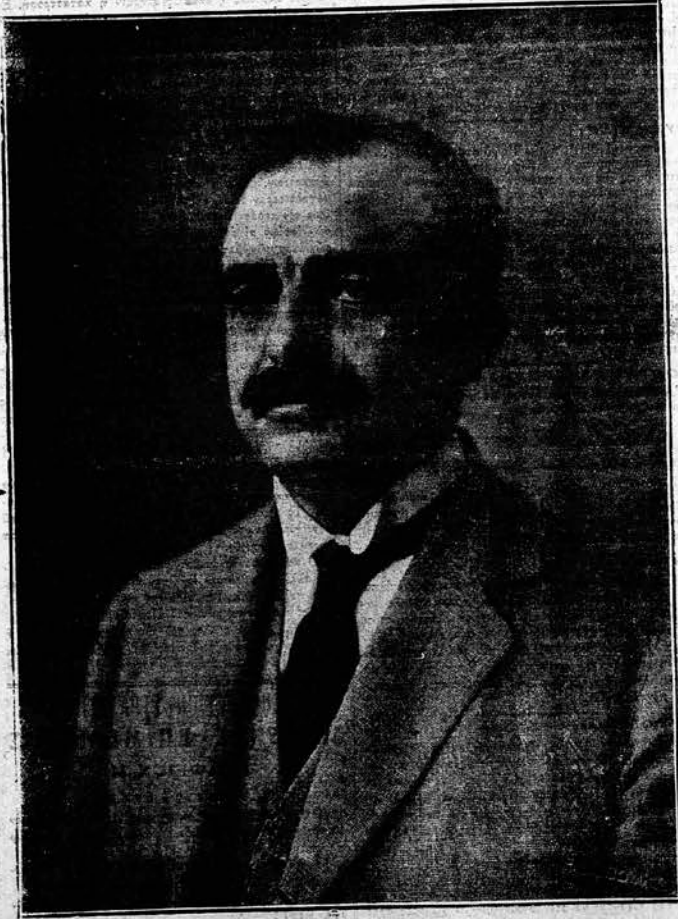
καθορίσωμεν άπαξ επί παντός την θέσιν του πολιτικού ήμῶν κόμματος άπέναντι των δύο πολιτικών συστημάτων, τα όποια έκουρίσθησαν μέχρι τούδε εν Ελλάδι: τοῦ Βενιζελισμού και τοῦ Παλαιοκομματισμοῦ. Είμεθα άπεριφράστοι και εν πάση ελευθε-

του λαού, επεζήτησε την επικράτειν του δια δύο κυρίως τρόπων. 'Αφ' ενός δι' επιβολήν διας ολιγαρχικού κυβερνητικού συστήματος κατ'εργονόμος πύλας της ελευθερίας του Έλληνικού λαού, την άπομνην, την πολιτικήν, την ελευθερίαν της γνώμης, συγκρατούμενός δι' δια τοῦ Στρατιωτικού Νόμου, της καταστάσεως πολιουρίας, των Στρατιωδικαίων, της λογοκρισίας και όλου του όργανου των άνελευθέρων και πειστικών μέτρων τα όποια έκπαράξουσιν εκ του άκέρστου μιλιταρισμού του διεπόντος την ολιγαρχίαν ταύτην. 'Εξέλιπον ούτω εκ του πεδίου της Έλληνικού λαού ή πίστις επί το άελάχιστον των ελευθέρων θεσμών της χώρας, ή παρτίθρησις επί το έκράτος του Νόμου, το αίθεσμα της άσφαλείας εν τη έσωτερική πολιτική ζωή, και άνα' αόρων όπεσεσθαι ή όπύνοια, ή κατακκομπαία, ή φόβος, τα μέσα και ή φθοροποιός έργος ή εκ θάθρων κλονίζουσα το Έλληνικόν οικοδόμημα.

'Αφ' άτέρου δι' το Βενιζελικόν κόμμα επεζήτησε την επικράτειν του δια της κατασκευαστικής εν τη έσωτερική όλων των πολιτικών αντιπάλων του. 'Αφού ή 'Ελλάς, και λόγω των ιστορικών αυτής παραδόσεων, και λόγω των έθνικων αυτής συμπεριφορών, και λόγω της γυναικείας αυτής θέσεως, έκπαράτα εκ των εμμένων θεσπίσεων των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων, ή δια παντός τρόπου και κυρίως δια του Έθνους, εδία δι' ώρισμένων ευρωπαϊκών όργάνων, κατασκευαστικής των πολιτικών αντιπάλων του Βενιζελισμού ως έχθρων των Ευρωπαϊκών αυτών Δυνάμεων, ως πολυπλάτων έστρωσε εις της αντιπάλους των Δυνάμεων, ως άνωθρομω άνευ πατριωτισμού και άνευ ταχέως — ήδη υπερβάλλοντος τίποτε — όπύρησις και είνε το μέσον του όποιου έκμας και έκπυλοου δια να κόμη εύραϊκην γρήσιν ό Βενιζελισμός όπως κατακτήσει τον Έλληνικόν λαόν όπισπτον και μισήτον εις της Δυνάμεις ταύτας, εν περιπτώσει καθ' ην ό λαός ούτος ήθελε νομίσει ότι έχει το δικαίωμα και την ελευθερίαν να μη θελήσει να θεσκηται από τους άνωθρος τους εκπροσωπούτας την Βενιζελικήν ολιγαρχίαν.

Και ως να μη ήρουν πάντα ταύτα, προς τέτην ήδη και ή σύντομος και σιμπαρά προσπάθεια προς άγκυθίθρησιν της Δημοκρατίας. Τούτέστιν ή δια της χρήσεως των άνωθρων έκταθισών μεθόδων κατακτήσεως και άποικιστική διαχείρησις της έννοτίας του έκράτους άρχής υπό της αυτής Βενιζελικής ολιγαρχίας.

'Ισοῦ διατι είμεθα άντιβενιζελικοί. 'Όσον δι' άφορή τον Παλαιοκομματισμόν, ή και' αυτός άντιβενιζελικός όπήρξαν ή πρώτη άπομνη της συγκροτήσεως του κόμματος ήμῶν. 'Η λαϊκή ψήφος της 1ης Νοεμβρίου 1920, είχε καθ' ήμεις την έννοιαν ότι ό λαός ήθέλησε την άπαικταλήν του από άνελευθέρου ολιγαρχίας, την στραφείων και έκπαράξουσιν ελευθέρου πολιτικού βίου, έννομον αίετήρη, και την έσωτερικήν άναγέννησιν και πρόβλεπον. 'Η διαίφρησις των έθνικων του έγέννησε γενικήν έκπύρησιν, της όποιας έπανηλεϊσμένως έννομησθε διαρκησθή. Θεωρούμεν ούθεν παρατινόν να άσχυλοθώμεν πειρεσώτερον επί ζητημάτων επί του όποιου ήδη πολλοί έκεδηλώσαν σαρφώς και ίπταριε φράσεως την γνώμην μας. Κατά έκπύρησιν τουούτου πολιτικού συστήματος όπο ολιγαρχ-

φος, να όρθω ατήν εν πλήρει έκπαράσει της σημάσεως και του άποτελέσματος αυτής. Διό τούτο έκείνη πολιτική μερίς έχει έκτακτικήν καθήκον να καθορίσει από τούδε άναπόμνη του λαού σαρφώς και άπεριφράσεως τους σαρφούς της, μη άφίνουσα ούδερμην άμειθολίαν περί των σχεδίων αυτής, και των έγγυθέρων και των άποκρίτων. Είθεος τον σαρφόν τουόν, άπερσώσμεν την δημοκρασίαν του προγράμματος του πολιτικού κόμματος του όποιου έχω την τιμήν να ήγούμαι. Είμεν όμως τούτο δημοκρατική, είμερσώσμεν άναγκάζον να έκ-

τείη άντιβενιζελικοί. Κατά τούτο όχι διατι εν τη πολιτική ήμῶν κυριαρχεί ή έχθρα προς εν πρόσωπον. Τάς πολιτικές ήμῶν θέσεις διάν άποτελοσθε ούτε δι' άποτελέσσει ποτέ έχθρας ή φίλης προς πρόσωπα. 'Αλλά διατι θεωρούμεν ότι ό Βενιζελισμός, ως σύστημα, όπήρξαν και είνε ή κυριώτερη αίτία της κακοδιαμονώσεως, όπο της όποιας διατινός πίστεται σημερον ή Έλληνική έκάνονια. Τό Βενιζελικόν κόμμα, λιψύχων του πρώτου διαρκηστικής διαμενουρηθέντος κόμματος των άνελευθέρων, άποικίαν την έμπεσούσθη

